

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulvm XLVI. Constitutis &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

præiudicat officio Iudicis & not. 2. Quod causa beneficiæ nunquam transit in rem iudicatam. c. Cum olim. 7. de dolo.

Not. IV. Legatus à latere, cum vicem Summi Pontificis specialiter repræsentet, causam, in qua appellatum est, examinare potest, non vt appellationis cursum impediatur, sed causam instructam ad Sedem Apostolicam transmittat, idque esse speciale in legato, ait Abb. hic. n. 10. & addit Hostiens. hic. quod Legatus in aliquo casu ob periculum scandali causam etiam definire possit.

CAPITVLVM XLVI.

Constitutis &c.

PARAPHRASIS.

Vacante Præpositurâ Saluatoris, constituto electionis die Episcopus Metensis adiurauit Canonicos, vt vnum ex duobus, in quos electores oculos intendere videbatur, quem Ecclesiæ magis vtilem & idoneum censerent, Præpositum eligerent. Tum Decanus cum quibusdam aliis Cantorem nominauit; at verò ipse Cantor cum aliis pluribus Cancellarium Metensem elegit, eamque electionem tanquam à maiore & saniore parte Capituli factâ, Episcopus, cum de electæ personæ honestate constaret, confirmauit. Postea verò cum secundum morem, domum & investituram dare vellet, Decanus ad Pontificem appellauit, id solum allegans, quod Cancellarius in ijs partibus impotens esset ad possessiones Præposituræ defendendas, adijciens plura se obiecturum coram Papa, quæ nollet proferre coram Episcopo. His cognitis respondit Innoc. III. Cum manifestum sit, causam illam, quæ erat expressa, rationabilem non esse, alia autem tunc expressa non fuerit, ided confirmationis effectum impediti non posse; siquid tamen Decanus non per modum exceptionis ad impediendum effectum electionis & confirmationis, sed per modum denuntiationis, aut accusationis proponere velit, audiendus erit, postquâ

Cancellarius pacificam Præposituræ possessionem assecutus fuerit.

SUMMARIUM.

1. Superior potest electores iuramento adstringere, vt eligant quem ex gremio Ecclesiæ suæ magis idoneum & vtilem iudicauerint.
Peccant nisi talem eligant. Valet tamen electio, omisso digniore, si modò dignus eligatur.
2. Is cuius morum honestas, aut doctrina nota est, examinandus per se loquendo non est.
3. Defectus potentie & diuitiarum non imedit personæ alias dignæ electionem ad dignitatem, nisi in casu raro, quo necessaria foret pro defensione Ecclesiæ contra hostes persona potens.
4. Si electus confirmetur, nullo contradicente, appellatio admitti non debet, nisi allegatâ causa rationabili.
5. Legitimè confirmatus, aut qui beneficii collationem accepit, potest possessionem capere, neque admittenda est exceptio, nisi sit de crimine iuncto cum infamia, vel sit defectus proprietatis, aut in continenti probari possit.

NOT. I. Superior potest electores iuramento adstringere, vt eligant eum ex gremio Ecclesiæ suæ, quem magis idoneum & Ecclesiæ vtilem iudicauerint: nam ad id obligantur, & nisi talem eligant, peccant, teste Abbate hic. n. 7. Franc. colum. 2. Sed valet nihilominus electio, dummodo idoneus sit, qui eligitur, licet alius, qui prætermittitur, sit magis idoneus. vti docui l. 4. rr. 2. c. 15. q. 1.

NOT. II. Si nota sit alicuius morum honestas aut doctrina, tunc examine opus non est per se loquendo, frustra enim adhibetur indagatio eius rei, quæ in aperto, seu cognita est. arg. c. 2. dist. 24. vbi gloss. ait: quod notum non sunt examinandi sed ignoti.

NOT. III. Defectus potentie, ac diuitiarum, si persona alioqui digna sit & idonea, non impedit, quo minus ad dignitatem eligatur; præterquam in raro casu, si talis sit alicuius Ecclesiæ status, vt aduersus hostes defendi non possit, nisi persona potens præ-

z z z

ficia-

ficiatur, sicuti *Abbas hic monet. num. 11.*

4. Not. IV. Si electus confirmetur nullo contradictore comparente, adeoque præmissa cognitione causæ non plena sed summaria, appellatio admitti non debet, nisi allegata causa rationabili. Ita *Ioan. Andr. in c. Avaritia. de elect. in 6. Franc. l. Circa. glos. verb. aliam.*

5. Not. V. Si quis à legitimo Superiore confirmatus sit, aut beneficij collationem acceperit, consequenter etiam possessionem capere potest, neque admittenda est exceptio, nisi sit de crimine juncto cum infamia. *c. Accedens. 23. de accusat. vel si defectus proprietatis manifestus sit, aut in continenti probari possit. v. g. electores aut confirmatorem non habuisse potestatem, vel collationem impetratam fuisse per literas falsas iuxta gloss. in c. primo. verb. contentionem. de restitutione spoliat. & tradit hic Alex. n. 43. Franc. col. penult. ex l. 3. §. ibidem. ff. ad exhibendum. Vbi Bartol. tradit, quòd in causis summaris exceptiones altiore indagine requirentes non admittuntur, sed ad causam principalem referuntur. Insuper aiunt DD. citati, tamen probatio exceptionis statim offeratur, tamen audiendam non esse, si præsumptio sit contra excipientem, quòd malitiosè opponat secundum gloss. hic verb. in modum except. nihilominus audiendus postea erit, si actionem contra possessorem instituere velit, uti ex hoc cap. apparet.*

CAPITVLVM XLVII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Quotiescunque Iudex aliquem ad iudicium citat, exceptio opponi potest, quòd securus ad locum accessus non sit; si exceptio ista à Iudice non admittatur, citatus appellare potest, nil obstante, quòd causa delegata sit, remota appellatione, præterquam si Iudex alium locum idoneum & securum designet.

SUMMARIUM.

1. Iudex si partibus non assignet iudicii locum,

tutum, appellari potest, etiam post litem contestatam.

2. Citatus autem allegare & probare debet locum non esse tutum, nisi notorium sit.

3. Limitatur prædicta doctrina.

Notand. Vnicum. Iudex ad locum Iudicii citare debet, quo citatus, eiusque Procurator, aduocatus item & testes, securè ac sine periculo accedere possunt. *c. Siue. 4. causa. 33. q. 2.* Et nisi locus idoneus & securus assignetur, appellari potest teste *gl. ibidem.* idque extendi debet, ut appellationi locus sit, quotiescunque citatio fit ad locum non tutum. v. g. peste infectum, tamen si prima & altera vice appellatum non sit, etenim Iudex iterum citando, de nouo grauat, *arg. huius c. verb. quoties.* Et videti potest *Gail. l. 1. obseru. 52. n. 3.* ubi addit: licet exceptio loci non tuti dilatoria sit, tamen quotiescunque tempore opponi posse, etiam post litem contestatam, quia habet grauamen successiuum, teste *Felin. in c. Accedens. 4. n. 13. ut lite non contestata.* Et iterum ait *Gail. n. 7.* quòd omnia banna ob contumaciam in non comparendo inflicta, ipso jure nulla sint, & executionem non mereantur, quia nemo se periculo exponere tenetur. *c. de Cler. non resid. in 6.*

Veruntamen citatus allegare debet, locum non tutum esse, nisi id notorium sit, quin etiam probare debet, accessum non tutum esse propter generalem regulam sumptam ex *c. Ex parte. 7. de testibus.* quòd Iudex credere non tenetur, si quid opponatur, quòd eius iurisdictionem impediatur, nisi probetur.

Excipe 1. Si Iudici notum sit, locum non esse tutum, sufficit allegare & appellare. *arg. c. Si duobus. 7. h. t. nam qui scit, certior reddi non debet. reg. 31. in 6.*

Excipe 2. Si in tali casu, in quo nec per se notorium, nec Iudici notum est, citatus ipse in eum accedere non possit, tunc Procuratorem, aut excusatorem mittere debet *arg. c. Cum dilecti. 6. junct. gl. verb. responsalem. de dolo. sin neminem absque periculo mittere possit, tunc in præsentia bonorum viro-*
rum